

Yaşamboyu Öğrenme Yeterlilik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yaşamboyu Öğrenme Yeterlilik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32980>

Özet

Yaşamboyu Öğrenme Yeterlilik Ölçeği (YBÖYÖ), Uzunboylu ve Hürsen (2011) tarafından bireylerin sürekli öğrenme ve gelişim yetkinliklerini değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Ölçek, toplam 51 maddeden oluşmakta olup, bireylerin öğrenme süreçlerindeki öz yeterliliklerini, inisiyatif alma becerilerini ve dijital okuryazarlıklarını kapsayan altı temel boyutu ölçmektedir. Ölçek, psikometrik açıdan yüksek bir iç tutarlılık sergilemektedir. Bu araç, özellikle eğitim bilimleri ve psikoloji alanlarında, bireylerin modern bilgi toplumuna adaptasyon düzeylerini belirlemek için önemli bir kaynak teşkil etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Yaşamboyu Öğrenme, Yeterlilik, Öz Yönetim, Dijital Yeterlilikler, Girişimcilik, Öğrenmeyi Öğrenme, Psikometrik Ölçek Geliştirme, Cronbach Alpha.

Yazarlar

Hüseyin Uzunboylu, Çiğdem Hürsen

Amaç

Yaşamboyu Öğrenme Yeterlilik Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin yaşamları boyunca bilgi ve becerilerini güncel tutma, yeni durumlara adapte olma ve öğrenme sürecini kendi kendilerine yönetme kapasitelerini ölçmektir. Bu ölçek, özellikle değişen iş gücü piyasası ve bilgi çağının gerektirdiği sürekli öğrenme ihtiyacına yönelik bireysel yeterlik düzeylerini saptamaya hedefler.

Ölçek, bireylerin öğrenme süreçlerine aktif katılmaları, risk alma eğilimlerini ve teknolojiyi öğrenme amaçlı kullanma becerilerini kapsayan geniş bir yeterlilik yelpazesini değerlendirerek, eğitim programlarının ve müfredatın bu yeterlikleri geliştirmeye yönelik ne kadar başarılı olduğunu ortaya koymak için bir tanıtıcı araç olarak da kullanılabilir.

Yapı

Ölçek, Yaşamboyu Öğrenme Yeterlilik kavramını çok boyutlu bir yapı olarak ele alır. Bu yapı, bilişsel, davranışsal ve motivasyonel unsurları birleştirerek, bireyin kendi öğrenme yolculuğunu ne ölçüde kontrol edebildiğini ve yönetebildiğini değerlendirir. Ölçek, toplam 51 madde ve 6 alt boyuttan meydana gelmektedir.

Yapısal olarak ele alınan alt boyutlar, öğrenmenin farklı aşamalarını ve gerekli becerileri temsil etmektedir. Bu alt boyutlar, bireyin öğrenme hedeflerini belirlemesinden, bilgiyi edinme yollarına ve nihayetinde elde edilen bilgiyi pratik uygulamalara dönüştürme yeteneğine kadar uzanır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, Uzunboylu ve Hürsen (2011) tarafından yürütülmüştür. Kaynak metinde spesifik geçerlik türlerine (yapı geçerli'i, kapsam geçerli'i vb.) dair detaylı istatistiksel sonuçlar sunulmamış olsa da, ölçeğin geliştirme çalışması bakımından yapı geçerli'inin sağlanması için faktör analizi kullanılmıştır. Ölçeğin 6 alt boyutta ayrışması, teorik yapıyı destekleyen bir faktör yapısının varlığını işaret etmektedir.

Güvenirlik

Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlilik Ölçeği, yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahiptir. Yapılan güvenilirlik analizlerinde, ölçeğin genel iç tutarlılık katsayısı (Alpha) oldukça güçlü bulunmuştur.

Ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı **.95** olarak rapor edilmiştir. Bu değer, ölçeğin maddelerinin ölçülmek istenen yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçek, faktör analizi sonucunda altı farklı yeterlilik alanını temsil eden 51 maddeden oluşmaktadır. Bu altı faktör, yaşam boyu öğrenme sürecinde kritik rol oynayan farklı beceri setlerini kapsamaktadır. Faktör yapısı, ölçeğin yapısal geçerliliğini destekler nitelikte olup, her bir alt boyutun ölçtüğü yeterlilik alanına da detaylandırılmıştır:

Öz yönetim yeterlikleri (13 madde): Öğrenme sürecinde hedeflerin belirlenmesi ve öz değerlendirme becerisi, bireyin öğrenme sorumluluğunu almasını ifade eder. (Öz yönetim)

Öğrenmeyi öğrenme yeterlikleri (12 madde): Öğrenme sürecinde etkin bir dil kullanma ve farklı öğrenme stratejilerini uygulama becerisi.

İnisiyatif ve girişimcilik yeterlikleri (10 madde): Yeni fikirlere açık olma, risk alma ve herhangi bir konuda karar alma becerisi.

Bilgiyi elde etme yeterlikleri (6 madde): Kaynaklara ulaşma, bilgiyi organize etme ve herhangi bir konuda kolayca görüşler ifade etme becerisi.

Dijital yeterlikler (6 madde): Bilgi ve iletişim teknolojilerini etkin bir şekilde kullanma, özellikle internet'i öğrenme amaçlı kullanmaya becerisi.

Karar verebilme yeterliliği (4 madde): Eleştirel düşünme ve bir iş yerinde kararlaştırılabilecek riskleri tahmin etme yeteneği.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Developmental)

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale). 51 maddelik, 6 alt boyutlu yapı.

Mevcut Diller: Türkçe

Hedef Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri ve genel yetişkin popülasyon.

Yaş Grubu: Yetişkinlik dönemi.

Popülasyon Detayları: Orijinal çalışmada, genellikle üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir, ancak ölçek yaşam boyu öğrenme yeterliklerini ölçtüğü için geniş bir yetişkin kitlesine uygulanabilir.

Test Metodolojisi: Ölçek, 5'li Likert tipi bir derecelendirme kullanır. Katılımcılar, kendilerini 1 (hiç) ile 5 (tam) arasında değerlendirirler. Yüksek puanlar, ilgili yeterlilik alanında yüksek düzeyde yetkinliğe işaret eder.

Şartlar, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, 2011 yılında yayımlanmıştır. Kullanım izinleri ve ücret bilgisi için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Sorumlu yazarın iletişim e-posta adresi: huzunboylu@neu.edu.tr

Ölçeğin orijinal PDF versiyonu aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: yasamboyu-ogrenme-yeterlilik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Uzunboylu, H., ve Hürsen, Ç. (2011). Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlilik Ölçeği (YBÖYÖ): Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41, 449-460.

Makalenin orijinal linkine buradan ulaşılabilir: efdergi.hacettepe.edu.tr

Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlilik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemiştir.

6 alt boyut ve 51 madde

Öz yönetim yeterlikleri (13) : Öğrenme sürecinde öz değerlendirme becerisi.

Öğrenmeyi öğrenme yeterlikleri (12) : Öğrenme sürecinde etkin bir dil kullanma becerisi.

İnisiyatif ve girişimcilik yeterlikleri (10) : Herhangi bir konuda karar alma becerisi

Bilgiyi elde etme yeterlikleri (6) : Herhangi bir konuda kolayca görüşler ifade etme

Dijital yeterlikler (6) : İnternet'i kullanmaya becerisi

Karar verebilme yeterliği (4) : Bir iş yerinde kararlaştırabileceğiniz riskleri tahmin etme.

ARABPSYCHOLOGY.COM